

Міністерство освіти і науки України
УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ ДРУКАРСТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова приймальної комісії, ректор
Української академії друкарства

_____ Б.В. ДУРНЯК

« 07 » _____ 04 _____ 2018 р.

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для вступу на освітньо-професійну програму підготовки бакалаврів
за спеціальністю 022 «Дизайн»
(освітня програма «Графічний дизайн»)
на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста

Ця Програма складена відповідно до Закону України «Про вищу освіту» на підставі Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України в 2018 році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 13 жовтня 2017 року № 1378 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 14 листопада 2017 року за № 1397/31265, для проведення фахових вступних випробувань в Українській академії друкарства для вступу на навчання на основі попередньо здобутого ступеня вищої освіти (освітньо-кваліфікаційного рівня) за освітньо-професійною програмою «Графічний дизайн» підготовки бакалаврів за спеціальністю 022 «Дизайн».

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Фахове вступне випробування для вступу на навчання за спеціальністю «Дизайн» є формою творчого іспиту. Головним принципом, закладеним в основу даного випробування, є поділ його на три складові частини з таких профілюючих дисциплін:

- РИСУНОК, що передбачає виконання абітурієнтом портрету живої натури;
- ЖИВОПИС, що передбачає виконання абітурієнтом натюрморту;
- КОМПОЗИЦІЯ, що передбачає створення абітурієнтом тематичної ілюстрації.

2. ПРИНЦИПИ ВИКОНАННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.1. Рисунок

На вступному випробуванні з рисунку виконується портрет живої натури.

Первісним та основним завданням екзаменаційної постановки є через конструктивно-анатомічну розробку виконати рисунок з передачею матеріальних якостей натури та підкресленням пластичної цілісності всіх елементів форми. Образно-пластична характеристика натури повинна бути виявлена й підкреслена за допомогою використання активної техніки виконання. Рисування з натури з метою виразного її відображення повинно продемонструвати розвиток індивідуального художнього бачення, виявити особливості пізнання ним дійсності. Активний аналіз натури повинен спонукати абітурієнта виявити оптимальні засоби її відображення, оскільки у своїй основі загальні й індивідуальні якості натури, при активному її сприйнятті, дозволяють широко використовувати технічні, пластичні, композиційні та образні трактування. Основним у відтворенні форм реальної дійсності у даному випадку визнається спосіб об'ємно-просторового зображення, що є класичним в мистецтві. Однак, приймаючи за основу традиційне об'ємно-просторове рисування, за умови адекватного виконання допускаються й інші способи взаємодії змісту і форми, що практикуються в сучасному мистецтві, зокрема, застосування декоративно-площинного (через синтезований) способів відображення дійсності, що збільшує загальну шкалу пластичних можливостей рисунка.

Завдання виконується на цупкому папері графітним олівцем різної твердості. Застосування м'яких матеріалів не практикується.

Формат паперу – ½ аркуша А1.

2.2. Живопис

Основним завданням на вступному випробуванні з живопису є виконання натюрморту із кількох простих, однак різних за кольоровими та тональними характеристиками предметів, ускладненого ахроматичною (білою) конструктивно

виразною деталлю. Екзаменаційна робота із живопису – важливої складової професійної підготовки абітурієнта – повинна виявити основні складові його художньої майстерності, здатність адекватного сприйняття навколишнього світу із одночасним вмінням перетворити його в художні образи.

Серед інших повинно бути продемонстроване знання основних принципів живопису, які мають важливе значення у підготовці дизайнера, зокрема розуміння значення світла на формування колориту та температурних характеристик зображуваного, розуміння повітряної, кольорової та геометричної перспективи а також можливих варіантів їх інтерпретації. Зокрема, доцільним вважається застосування тональної та кольорової ідентифікації складових частин форми (основні колір та тон, локальний колір, кольорові та температурні характеристики півтіней, власної та падаючої тіней, а також рефлексів). Серед інших складових, що є визначальними при встановленні якості виконаної екзаменаційної роботи, увага звертається на вміння виявити кольорову форму в просторі, динаміку тектонічної конструкції постановки, пропорції складових її елементів, матеріальність, фактуру й текстуру предметів.

Важливою складовою частиною роботи є послідовність виконання роботи та реалізація наступних композиційних та живописних завдань: розміщення зображення на форматі з врахуванням його розмірів і місця положення основної та додаткових форм, руху і ритму, рівноваги мас; визначення пропорції і характеру форми з кольорово-пластичною передачею об'єму; передача об'єму і просторових співвідношень за допомогою плями, мазка, лінії; відтворення або інтерпретація повітряної перспективи і світло-тіньових співвідношень складових елементів. У підсумку живопис повинен передавати характер постановки природи у живій, конкретній формі і має бути виконаний з високою художньою культурою. Упродовж виконання живописної роботи слід дотримуватися принципу конструювання від загального до детального і зворотнього — від детального до цілого.

Завдання виконується на цупкому папері акварельними або гуашевими фарбами. Застосування олійних фарб, акрилу, пастелі та інших живописних матеріалів не практикується.

Формат паперу – ½ аркуша А1.

2.3. Композиція

Основним завданням вступного випробування з композиції є виконання сюжетної чи тематичної композиції. Як правило, джерелом інспірацій в роботі слугує визначений літературний твір. Передбачається, що абітурієнт на вступному випробуванні самостійно обирає тему практичної роботи із кількох запропонованих. Переважно, в перелік тем потрапляють виразні фрагменти із загальновідомих творів вітчизняної чи зарубіжної літератури. Літературні твори, що пропонуються як основа практичної роботи на вступному випробуванні формуються таким чином, щоб дозволити студенту виявити якийсь із домінуючих пластично-конструктивних композиційних ходів, які є важливими у дизайні для формування ефективного візуального комунікативного образу.

Розв'язання композиційних проблем у екзаменаційній роботі проводиться шляхом осмислення законів загальної композиції, особливостей сприйняття людиною навколишньої дійсності.

Поряд із класичними принципами, що стають основою типових елементів композиції, вітається спроба продемонструвати самостійні міркування, виразну художньо-образну організацію візуального повідомлення, що свідчатиме про якість попередньої підготовки абітурієнта, виявлення його природної обдарованості, виявлення індивідуальності.

Ключовими принципами виконання екзаменаційної роботи визнаються універсальні закони композиції. При виконанні тематичної чи сюжетної композиції рекомендується звернути увагу на виявлення структури та конструкції твору, розробку статичних і динамічних елементів, ефективно застосування принципів симетрії, ритму та контрасту в організації твору. Засадовими константами виконаної роботи є дотримання принципів цілісності та новизни, а також стильової єдності ансамблю візуального повідомлення.

Підкреслимо, що всі зображальні елементи, що використовуються в творенні ефективного візуального повідомлення в дизайні, як-правило, підлягають більшій чи меншій стилізації. При тому спосіб стилізації зображуваних предметів намагаються максимально наблизити до художнього стилю, прийнятого для всіх інших компонентів оформлення, до техніки художньо-графічного виконання тощо. Серед великої кількості методів художнього перетворення природних об'єктів, що особливо ефективно використовуються в дизайні, можна назвати спрощення чи ускладнення форми, її геометризацію, ритмізацію та схематизацію, деформацію предмету та простору, трансформацію природного кольору та інше. Застосуванням умовних прийомів до зображення реальної дійсності художник намагається висвітити в ній найхарактерніше, проникнути в суть предмета чи явища, поступившись при тому другорядними і малозначущими деталями.

Визначивши окремі складові художнього образу, можна спробувати підсилити їх, гіперболізувати, або доповнити образ якимись аналогічними елементами, збудованими за виявленим принципом. При укладанні власної композиції необхідно звернути увагу на пропорції, характер та розмір елементів тла та додаткових об'єктів навколишнього середовища, щоби другорядні елементи не повторювали дослівно пропорцій та характеру складових частин основного зображуваного об'єкту, а гармоніювали з ними, творили єдину композиційну цілісність. Декоративні елементи тла та навколишнього середовища як у графічному, так і в тональному відношенні повинні бути обов'язково підпорядкованими характеру та пластиці основного об'єкта.

Композиція вимагає всебічного осмислення елементів. Реалізація композиції у визначеному форматі у свою чергу вимагає чіткого малюнку, узагальнення форм, уміння користуватися виразною плямою, силуетом, рухом, тоном, контуром для підкреслення загальної пластики зображуваного.

Для виконання сюжетної чи тематичної композиції абітурієнту видається два аркуші цупкого паперу формату $\frac{1}{4}$ аркуша А1. При тому передбачається, що один із аркушів буде використаний для пошуку та ескізування, а другий – для остаточного виконання вибраної композиції. Техніка виконання сюжетної композиції – за вибором абітурієнта: олівець, розмивка тушшю, штриховий рисунок, гризайль.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії орієнтовані на оцінювання робіт, виходячи із 100-бальної шкали за кожен з трьох етапів фахового іспиту (рисунок, живопис, композиція). При цьому наводиться повна характеристика якості виконання завдання, яка містить чотири рівні, кожний з яких у свою чергу має від чотирьох до шести позицій, що відображають ступінь відповідності роботи поставленому завданню. Кожний із рівнів оцінюється відповідною кількістю балів у 100-бальній шкалі. Якщо кількість балів за будь-який з трьох етапів творчого конкурсу становить менше 24, такий абітурієнт до участі у конкурсі та до зарахування не допускається.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
ВИКОНАНОЇ НА ВСТУПНОМУ ВИПРОБУВАННІ РОБОТИ З РИСУНКУ**

На вступному іспиті з рисунку абітурієнтом виконується портрет живої натури.
Формат паперу – А2. Техніка виконання: олівець.

На виконання завдання дається загалом 8 астрономічних годин.

Максимальна оцінка у балах – 100. Мінімальна оцінка – 0.

Кількість балів	Характеристики якості виконання
81-100	<p>Робота повністю відповідає поставленому завданню.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Композиція гармонійно розміщена на форматі. 2. Вдало розкрито образ портретованого, схоплено та відтворено індивідуальні характеристики, виявлено схожість. 3. Дотримано пропорцій у побудові обличчя та плечового поясу. 4. Продемонстровано вправне володіння технікою конструктивного рисунку з передачею матеріальних якостей натури та підкресленням пластичної цілісності всіх елементів форми
55-80	<p>Робота в основному відповідає поставленому завданню.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Композиція добре розміщена на форматі. 2. Образ портретованого розкрито достовірно, але з незначними порушеннями, індивідуальні характеристики відтворено, виявлено схожість. 3. Незначні порушення у дотриманні пропорцій побудови обличчя та плечового поясу. 4. Продемонстровано основи володіння технікою конструктивного рисунку з передачею матеріальних якостей натури та розуміння пластичної цілісності всіх елементів форми
24-54	<p>У роботі допущено істотну невідповідність поставленому завданню.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Композиція із недоліком розміщена на форматі. 2. Образ портретованого розкрито в цілому достовірно, але проявляються виразні порушення індивідуальних характеристик. 3. Спостерігаються виразні порушення пропорцій побудови деталей обличчя та плечового поясу. 4. Спостерігаються недоліки у володінні основами техніки конструктивного рисунку, порушено пластичну цілісність елементів форми.
менше 24	<p>Робота не відповідає поставленому завданню.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Композиція із недоліком розміщена на форматі. 2. Образ портретованого не розкрито, порушено індивідуальні характеристики. 3. Порушено пропорції побудови деталей обличчя та плечового поясу, виявлено незнання основ пластичної анатомії обличчя. 4. Значні недоліки у володінні технікою побудови або відсутня пластична цілісність елементів форми.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
ВИКОНАНОЇ НА ВСТУПНОМУ ВИПРОБУВАННІ РОБОТИ З ЖИВОПІСУ

На вступному іспиті з живопису абітурієнтом виконується натюрморт.

Формат паперу – А2. Техніка виконання: акварель або гуаш.

На виконання завдання дається загалом 8 астрономічних годин.

Максимальна оцінка у балах – 100. Мінімальна оцінка – 0.

Кількість балів	Характеристики якості виконання
81-100	<p>Робота повністю відповідає поставленому завданню.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Робота відзначається технічною довершеністю. 2. Композиція цілісна та гармонійно розміщена на форматі. 3. Вдало відтворено тональні та кольорові характеристики предметів. 4. Дотримано цілісності колориту натюрморту. 5. Дотримано пропорцій у побудові окремих елементів натюрморту. 6. Продемонстровано вправне володіння обраною технікою.
55-80	<p>Робота в основному відповідає поставленому завданню.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У роботі спостерігаються незначні похибки. 2. Композиція характеризується незначною роздробленістю, хоча загалом добре розміщена на форматі. 3. Тональні та кольорові характеристики предметів передані без значних спотворень. 4. Незначні недоліки у дотриманні цілісності колориту натюрморту. 5. Спостерігаються незначні порушення у дотриманні пропорцій побудови окремих елементів натюрморту. 6. Продемонстровано основи володіння обраною технікою.
24-54	<p>У роботі допущено істотну невідповідність поставленому завданню.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Композиція роздроблена або із недоліком розміщена на форматі. 2. Значні спотворення у відтворенні тональних чи кольорових характеристик предметів. 3. Порушення у колориті натюрморту. 4. Виразні недоліки у дотриманні пропорцій побудови окремих елементів натюрморту. 5. Спостерігаються недоліки у володінні основами обраної техніки.
менше 24	<p>Робота не відповідає поставленому завданню.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Композиція невдало розміщена на форматі. 2. Спотворено кольорові чи тональні характеристики предметів. 3. Колорит натюрморту не виявлено. 4. Пропорції окремих елементів натюрморту не виявлено або відтворено із значними недоліками. 5. Не продемонстровано основ володіння обраною технікою.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
ВИКОНАНОЇ НА ВСТУПНОМУ ВИПРОБУВАННІ РОБОТИ З КОМПОЗИЦІЇ**

На вступному іспиті з композиції абітурієнтом виконується тематична композиція.
Формат паперу – А3. Техніка виконання за вибором абітурієнта: олівець, розмивка тушшю, штриховий рисунок, гризайль.

На виконання завдання дається загалом 5 астрономічних годин.

Максимальна оцінка у балах – 100. Мінімальна оцінка – 0.

Кількість балів	Характеристики якості виконання
81-100	<p>Робота повністю відповідає поставленому завданню.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У роботі максимально розкрито зміст фрагменту літературного твору. 2. Композиція цілісна, характеризується оптимальною взаємопідпорядкованістю складових елементів та гармонійно розміщена на форматі. 3. Персонажі та елементи зображені у відповідності до основних класичних законів візуального мистецтва. 4. Достовірно відтворено особливості матеріальної культури та психологічний настрій твору. 5. Дотримано єдності обраного стилістичного напрямку. 6. Продемонстровано вправне володіння обраною технікою та охайність виконання.
55-80	<p>Робота в основному відповідає поставленому завданню.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сюжетна композиція в основному розкриває зміст фрагменту літературного твору. 2. Композиція цілісна, складові її елементи взаємопідпорядковано та добре розміщено на форматі. 3. Персонажі та елементи зображені у із незначними порушеннями класичних законів візуального мистецтва. 4. Особливості матеріальної культури або психологічний настрій твору розроблено з невеликими похибками. 5. Окремі елементи зображення не відповідають єдиному обраному стилістичному напрямку. 6. Продемонстровано основи володіння обраною технікою та охайність виконання.
24-54	<p>У роботі допущено істотну невідповідність поставленому завданню.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сюжет композиції істотно відходить від змісту чи теми фрагменту літературного твору. 2. Композиція відзначається роздробленістю, або невдалою взаємопідпорядкованістю складових її елементів, із недоліками розміщена на форматі. 3. Персонажі чи елементи зображені із виразними порушеннями класичних законів візуального мистецтва. 4. Особливості матеріальної культури відтворюваного сюжету та психологічний настрій твору розроблено з виразними похибками. 5. Окремі елементи зображення еkleктичні та не відповідають єдиному обраному стилістичному напрямку. 6. Спостерігаються недоліки у володінні основами обраної техніки або неохайність у виконанні.
менше 24	<p>Робота не відповідає поставленому завданню.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сюжетна композиція не відображає змісту фрагменту літературного твору. 2. Композиція невпорядкована, із недоліками розміщена на форматі. 3. Персонажі та елементи зображені без дотримання класичних законів візуального мистецтва. 4. Не відтворено особливості матеріальної культури чи психологічний настрій озвученого твору. 5. Не продемонстровано основ володіння обраною технікою.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Адамов Е. Б.* Ритмическая структура книги. – Москва: Книга, 1974.
- Адамов Е. Б., Бельчиков И. Ф. и др.* Художественное конструирование и оформление книги. – Москва: Книга, 1971.
- Большаков М.Б.* Декор и орнамент в книге.- М.: Книга, 1990.
- Буковецкая О.* Дизайн текста: шрифт, эффекты, цвет. – Москва: ДМК, 1999.
- Валуєнко Б. В.* Архітектура книги. - К.: Мистецтво, 1976.
- Валуєнко Б. В.* Виразні засоби набору. – М.: Книга. 1976. – 320 с.
- Валуєнко Б. В.* Архітектура книги. В 2-х т. – К.: Мистецтво, 1976.
- Валуєнко Б. В.* Композиція видання: Мистецтво зовнішнього оформлення книги. Навчальний посібник для студ. Спец. 05.16 / МО України, навч.-метод. Кабінет вищої освіти. – К.: НМК ВО, 1992.
- Запаско Я.П.* Орнаментальне оформлення української рукописної книги. - К. Вид-во АН УРСР. 1960.
- Искусство оформления книги: работы ленинградских художников. 1917-1964 .-Л.: Художник РСФСР, 1966.
- Искусство шрифта: работы московских художников книги: 1959-1974.- М.:Книга, 1977.
- Капр А.* Эстетика искусства шрифта. – М.: Книга. 1979. – 124 с.
- Кузнецов Э.* Суперобложка и ее место в оформлении книги// Книга.: исследования и материалы- 1961.Сб.4.-С.209-226.
- Кузнецов Э.Д.* Фактура как элемент книжного искусства// Книга как художественный предмет. Ч.1.-М.:1988,-С.177-274.
- Оформление изданий: нормативный справочник / Сост. В.В. Иванова - М.: Книга 1984.
- Сава В.* Основи техніки творення книги. – Львів: Каменяр, 2000.
- Художественное конструирование книги / Под ред. Гончарова А. Д. — М.: Книга, 1971.
- Юрьев Ф.* Цвет в книге. – М.: Книга. 1985. – 256 с.
- Яцюк О.Г., Романычева Э.Т.* Компьютерные технологии в дизайне. – С-Пб.: БХВ, 2001.